

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ♦ Godišnja pretplata 50 din ♦ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ♦ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ♦ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ♦ Oglasi po ceniku ♦ Rukopisi se ne vraćaju

Beograd, 9 april 1938
God. IX ♦ Broj 14

Sednica načelnikstva Saveza slovenskog Sokolstva

Kao što smo već ukratko javili u poslednjem broju, održaće se u utorak dne 12 o. m. u prostorijama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beogradu sednica načelnikstva Saveza slovenskog Sokolstva.

Dnevni red sednice je sledeći:

- 1) Otvaranje.
 - 2) Učešće na X svesokolskom sletu u Pragu:
 - a) zajedničke vežbe muškog i ženskog naraštaja i takmičenje muškog i ženskog naraštaja za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva, te ostalo (boravak naraštaja u Pragu i ekskurzije po Češkoslovačkoj);
 - b) zajedničke vežbe članova i članica, takmičenja, štafetno trčanje članova i članica za prvenstvo Saveza SS i takmičenje članova i članica u svima propisanim vrstama.
 - 3) Međunarodno takmičenje u Pragu.
 - 4) Škola Saveza slovenskog Sokolstva, koja će se održati u Pragu od 7-13 jula o. g.
 - 5) Izmena smučarskog takmičarskog reda.
 - 6) Pravila prelaznih nagrada.
 - 7) Takmičenja saveza.
 - 8) Predlozi.
- Bude li potrebno, sednica će se nastaviti i u sredu 13 o. m.

Sednica sletskog odbora Saveza SKJ

za učestvovanje na X svesokolskom sletu u Pragu

U četvrtak dne 7 o. m. održana je u saveznim prostorijama u Beogradu sednica sletskog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije za učestvovanje jugoslovenskog Sokolstva na X svesokolskom sletu u Pragu.

Na sednici, kojoj je predsedavao zamenik saveznog starešine i predsednik sletskog odbora brat Đura Paunković te kojoj su prisustvovali članovi sletskog odbora: zamenik saveznog starešine brat Milivoje Smiljanić, savezni načelnik brat dr. Alfred Pihler, savezni tajnik brat dr. Milan Arsenijević, savezni gospodar brat dr. Mihailo Nikolić, savezni blagajnik i tajnik sletskog odbora brat Ivo Radić, zam. saveznog načelnika brat Ivan Kovač, brat ing. Radivoje Radulović i brat Frano Gregorić, rešavana su mnoga pitanja koja su u vezi s učešćem našega Sokolstva na X svesokolskom sletu u Pragu.

Putni troškovi naraštaja za slet u Pragu. Između ostaloga na sednici su utvrđeni i putni troškovi za učestvovanje naraštaja našega Sokolstva na naraštajskim danima X svesokolskog sleta. Ti troškovi su sledeći:

Za naraštaj, koji će na slet u Prag putovati preko Subotice, putna karta, od državne granice do Praga i natrag do državne granice, stajaće Din. 220.—, a za one koji će putovati preko Koprivnice ili Kotoribe, putna karta od državne granice do Praga i natrag do državne granice stajaće Din. 240.—

Daljnji troškovi za naraštaj po osobi iznosiće: troškovi vize za kolektivni pasoš Din. 20.—, sletska značka Saveza SKJ i železnička legitimacija Din. 10.—, sletska značka COS Din. 10.—, osiguranje Din. 4.— i ostali troškovi organizacije učešća Din. 10.— po osobi.

Prema tome, ukupni troškovi za svakog naraštajca i naraštajku iz istočnih župa, koji će putovati na slet preko Subotice, iznosiće s voznom kartom od

državne granice do Praga i natrag do državne granice Din. 274.—, a za one iz zapadnih župa, koji će putovati preko Koprivnice ili Kotoribe, s voznom kartom od državne granice do Praga i natrag do državne granice Din. 294.—

Glede nastambe i prehrane, zajedničke i privatne, našega Sokolstva na sletu u Pragu, kao i glede cena zajedničke i privatne prehrane te privatne nastambe, sletski odbor Saveza SKJ rešavaće o tome netom dobije potrebne podatke od strane sletskog odbora X svesokolskog sleta u Pragu, a o čemu će se zatim na vreme i detaljno izvestiti sve naše župe i jedinice preko našega lista.

Sletski odbor Saveza SKJ izvestiće uskoro sve župe i jedinice i o načinu uplate određenog iznosa, koji će svaki prijavljeni učesnik sleta imati da do tačno određenog roka unapred uplati Savezu SKJ, tj. iznos za voznu kartu od drž. granice do Praga i natrag do drž. granice zajedno s ostalim troškovima: za sletske značke, železn. legitimaciju, vizu za kolektivni pasoš, osiguranje i predviđeni iznos za organizaciju učešća. Isto tako sletski odbor izvestiće, koliki će iznos novca svaki u-

česnik sleta moći za svoje privatne potrebe da ponese sobom kao i u pogledu načina razmene toga novca u češkoslovačke krunice itd.

Važnost voznih povlastica. Vozne povlastice za sve učesnike sleta **važiće samo i isključivo za posebne sokolske vozove**, kako pri odlasku na slet, tako i pri povratku sa sleta. Svaki učesnik sleta moraće poći na slet s određenim sokolskim vozom, a isto tako i s određenim sokolskim vozom vratiti se sa sleta. U slučaju da pojedini učesnici ostanu u Pragu, odnosno u Češkoslovačkoj, duže od određenog datuma, izgubiće pravo na povlasticu pri povratku sa sleta.

Na sednici su još rešavana nekoja pitanja administrativnog i finansijskog značaja u vezi s učešćem našega Sokolstva na sletu u Pragu kao i pitanje organizacije samoga rada u sletskom odboru Saveza.

Posle sednice sletskog odbora, sastao se žiri za ocenu radova koji su stigli na raspisani natečaj za izradu nacrtu značke Saveza SKJ za članstvo koje bude učestvovalo na sletu u Pragu. O rezultatu ovoga natečaja izvestićemo u narednom broju.

Dalje je svrha ove sletske scene da pokaže i dokaže, da Tiršev nauk ima i dan danas trajnu vrednost moralnog evanđelja i da upravo u današnje vreme dolazi do punog svog značaja. Visoko na noćnom nebu plamteće simoličko srce mlade države, ono će ritmom svog pulsa izražavati bojažljivu nadu, opojno ushićenje, plašljiv poziv i čvrstu veru u sutrašnjicu. Podignuto u visini od 30 metara, ono će biti osvetljavano tako, da će prikazivati kucanje živog srca. U sredini ovog srca sijaće inicijal Tirševog imena, slovo „T“, izrađeno u transparentu.

U sletskoj sceni doći će do izražaja ponajviše muzika i svetlosni efekti, kojima je, pored kostima, koji se već pripremaju i koji treba da odgovaraju ovim vanrednim događajima, poklonjena najveća pažnja. U određeno vreme čuće se glas, koji će recitovati razne citate iz dela osnivača Sokolstva, Tirša, potsećajući sve prisutne na stalnu i trajnu aktuelnost njegovog dela. Ovakvih citata biće dvanaest, kojima će biti prikazan profil prvog sokolskog vođe i kojima će istovremeno biti izražen naš sokolski program i sokolsko stanovište prema narodu, državi i čovečanstvu.

Na sletištu će 200 tehnički spremnih ljudi izgraditi za izvedbu sletske scene mnoge razne gradnje, koje moraju biti gotove za dva sata.

Električari će za to vreme instalirati sva potrebna električna postrojenja za razne svetlosne efekte, koji će biti u-potrebljeni prvi put za ovakvu vrstu priredbe.

Na najvišoj ploštini najvećeg podijuma pojaviće se skupine tamno odevenih žena, dece i staraca, oko simbolične vatre, koja polako gori. Skupina devojaka odevenih u smeđe haljine igraće simboličnu igru, koja će biti izraz stradanja, bojazni i nade. Na samom vrhu gradnje stršiće prema nebu tri krsta. U daljnji će se čuti fanfare i brujanje zvona, i skupine će nestati u tami iza zavese od magle. Dolaze zatim trkači sa bakljama i palminim grančicama u ruci, prisutni ljudi skidaju sa sebe odela koje je označavalo žalost i najednom pojavljuje se raznobojna mešavina stilizovanih krojeva te na podijumu stupaju vojni komparsari u sokolskim sve-

čanim odorama i sa poljskim šlemovima, koji simbolizuju sve delove legionarske vojske. Sa najvećeg podijuma diže se u pozadini ogroman plastički izrađen državni grb; u masi se pojavljuju državne i sokolske zastave i visoki „maji“ ukrašeni vrpcama.

Skupina trubača završava nastalo veselje i daje znak za radni nastup. Na zasebnom podijumu određenom za vežbanje biće prikazane vežbe u vrlo skrtačenom sastavu iz svih posleratnih sletova (1920, 1926, 1932 i 1938 godine). Istovremeno na gornjoj ploštini skupine devojaka izvode igre, koje simbolički označuju sokolski put zdravlja, snage te skladnost kretanja.

Ostale skupine prisutne na pozornici donose velike kocke (koje će imati na jednoj strani za tada nevidljive transparentne inicijale reči „Sokol“) i slažu ih u lanac u obliku elipse, koja će obuhvatiti centralni deo pozornice, kao neka granica.

Prema ovako označenim granicama približavaće se azijski kostimirane skupine neprijatelja sa teškim topovima iz starog veka i fantastičnim vozovima. Najednom se pojavljuju Sokoli sa šlemovima na glavi i mačevima u ruci, koji popunjavaju razmak među kockama, na kojima istovremeno počinju sijati do tada nevidljivi sokolski inicijali. Neprijateljske skupine posle uzaludnog napora uzmiču i gube se u tami.

Tek što se umirilo radosno oduševljenje nad prvom pobedom, izlaze iz tame tri po boji razne skupine trgovaca sa teretnim vozovima, vade svoju robu i prodaju razne mantile u svim bojama, maske, lampione, letke, balone i sl. Trgovci su završili prodaju, vraćaju se i nestaju u tami.

Pojedinci se oblače u kupljene stvari i maske i postepeno nastaju svade i bitke; do tada jedan narod deli se u tri skupine. Skupine se od sebe odvajaju po boji haljina i iz unutrašnjosti, označene elipsastom granicom koja simbolizuje granice države, nose delove gradskih zidina i pored njih izgrađuju isprva tri mala utvrđenja, koja se posle dele još na nekoliko utvrđenja. U ovim utvrđenjima nastaje karnevalsko veselje, dok međutim na vežbačkom podijumu ostaje četa sokolskih boraca, na koje se država može uvek i u svako doba osloniti; oni ostaju verni državnim interesima i vaspitavaju pokolenje spremno za odbranu.

U međuvremenu veselje u malim tvrđavama dostiže vrhunac i tada se pojave rakete za uzbunu, čuje se tutnjava motora i na obim bokovima pozornica rastu iz zavese od dima duge cevi dalekometnih topova, uperene na glavne, centralne gradnje pozornice, na koje će iz prednje strane izvršiti napad jedna skupina velikih tankova. Skupine iz malih utvrđenja još na vreme prenele su delove grada u okvir elipsaste granice gde nastaje opet jedna celina i jedan čvrst odbranbeni lanac ljudi, spremnih na borbu. Tankovi uzalud jurišaju na ovaj borbeni zid ljudi i odlaze. U ovoj borbi učestvuju i stožina konjanika.

Scena završava apotezom pobeđi što se izražava u prisegi koju svi prisutni komparsari uzvikom objavljuju rečima: „Dogradićemo i odbraniti!“

Sletska scena biće prikazana devet puta, i to uvek uveče, posle popodnevog programa. Prvi put biće izvedena 12. juna o. g. na srednjoškolskim igrama. Pokusi sa svima učesnicima scene počće 1 maja o. g. U izvedbi scene-sudelovalaće 2.945 učesnika, većinom amatera iz sokolskih redova.

X
SVESOKOLSKI SLET
u Pragu

SVEČANA SLETSKA SCENA X
SVESOKOLSKOG SLETA

Libreto: dr. Jan Malik; režija: Bohuš Stejskal; kostimi: J. M. Gotlib; muzika: J. Kržička, A. Modr i Z. Hula; gradnje: ing.: J. Doležal

Svečana sletska scena X svesokolskog sleta, — o kojoj smo već nekoliko puta izvestili — i koja je ujedno i jubilarna sletska scena te koja spada u proslavu dvadesetogodišnjice Češkoslovačke Republike, već je u tančine izrađena. Danas donosimo značenje i sadržaj scene.

Naziv scene je: „**Izgrađivati i braniti**“. Karakteristika ove scene je uglavnom, što će njome biti simbolički predstavljen i izražen sokolski rad kroz dvadeset godina u slobodnoj i mladoj češkoslovačkoj državi, te što će se njome prikazati značaj sokolskog rada na polju odbrambenog vaspitanja, koji u Sokolstvu ne predstavlja jedno pitanje modne konjunktore, već stvar od preko sedamdesetipetogodišnje tradicije. Scena je manifestacija sokolske pripravnosti u današnjoj aktuelnoj situaciji i dokaz, da je Tirševovo delo neumrlo i uvek aktuelno.

Sokolska misao bila je centralna osovina češkoslovačkog otpora u zemlji. Sokolstvo je moglo odmah u prvim posleratnim mesecima dati mladoj državi spremnu, disciplinovanu, oduševljenu gardu, požrtvovnu do krajne mere. Sokolstvo je uvek stajalo na čelu onih snaga, koje su radile na izgrađivanju mlade samostalne države u ovih prvih dvadeset godina republike, ne tražeći za takav svoj rad neko priznanje ili korist. Sokolstvo je bilo, jest i uvek će biti pre svega organizacija, koja odbrambeno vaspitanje smatra kao nastavak svoje tradicije i koja će znati odbraniti političku samostalnost i granice svoje države.

PREVOZ NA SLETIŠTE

Direkcija tramvaja u Pragu izradila je tačan plan prevoza učesnika i gledalaca na sletišta i sa sletišta. Prema tom planu moći će se za jedan sat prevesti iz svih krajeva Praga na sletišta 45.000 lica. Za to će biti potrebno 575 motornih kola i 667 prikolica, pored mnogih autobusa.

Na sletišta će prevoziti učesnike i 79 autobusa, koji mogu prebaciti za jedan sat oko 7.000 lica. Oni će vršiti saobraćaj iz unutrašnjosti grada preko Srnhova, Holečkova ulicom i preko Hržebenka na sletišta.

Pešice se najbrže može doći na sletišta preko Petrišina ili Vlaškom ulicom, kao najkraćom vezom između unutrašnjosti grada i sletišta.

Za X svesokolski slet izdate su i zastavice i plakete za automobile.

SLETSKI KONCERAT 23 APRILA O. G.

Dne 23 aprila o. g. održać se u Smetaninog dvorani Gradskog doma (Obecni dum) veliko muzičko veče, nazvano: „Sokolstvo u muzici i pesmi“. U programu ovog večera sudelovaće: orkestralni odbor Sokola Prag VII i sokolske pevačke družine udružene u jedan zbor pod vodstvom br. Krupce, solistkinja R. Urbaškova, solista Lav Uhlirž, te kompozitori: Jindržih Jindržih, J. R. Lehnert i dr.

SVEČANI SLETSKI PLAKAT JE GOTOV

Svečani sletski plakat je gotov i razšilje se širom celog sveta. Sem plakata velikih razmera štampani su i mali plakati na tvrdom papiru, koji će dobro poslužiti za propagandu. Isto tako su štampani i providni plakati kao transparenti, pogodni za prozore raznih vozila, vozova, autobusa i sl.

SLETSKA OBAVESTAJNA SLUŽBA U MISLBKU

Ove kancelarije bile su naročito tražene za vreme sajma u Pragu. Gosti iz Amerike, Švedske, Argentine i mnogi novinari iz inostranstva sa interesovanjem su razgledali razni propagandni sletski materijal, živo se zanimali za novosti u pogledu sletskih priprema i tražili razne informacije i brosure za propagandu X sleta.

NAJVEĆA TELOVEŽBENA INSTITUCIJA SVETA

Gornji naslov nosi jedan članak jednog od najvećih indijskih časopisa „Phulchab“. U tom članku indijski novinar D. L. Kothan informira indijsku javnost o Češkoslovačkoj, a poslednji broj bio je posvećen sokolskoj misli i ideologiji Tiršu i X jubilarnom svesokolskom sletu.

TIRŠOV SPOMEN-NOVAC

Tiršov zlatni, srebrni i brončani spomen-novac biće pušten u promet ovih dana. Ovaj novac bio je iskovan prilikom prošlog IX svesokolskog sleta u proslavu stogodišnjice rođenja osnivača Sokolstva, dr. Miroslava Tirša.

IV SREDNJOŠKOLSKO IGRE X SVE-SOKOLSKOG SLETA U PRAGU

To je napis koji nosi sletska značka za srednjoškolske. Značka je okruglog oblika sa slikom vežbača pri skoku preko prepona. Sa ovom značkom, koja stoji 7 Kč, imaće srednjoškolska omladina iste povlastice kao sokolski naraštaj i učenici sa svojim sletskim značkama.

PRETSEDNIK DR. BENES — POKROVITELJ SREDNJOŠKOLSKIH IGARA

Pretsednik republike dr. Edeard Beneš primio se za protektora IV srednjoškolskih igara X svesokolskog sleta. Pretsedništvo svečanostnog odbora preuzeo je ministar narodne prosvete dr. Emil Franke.

PREKO 34.000 ČSL. NARASTAJKA PRIJAVLJENO ZA SLET

Do sada se za učešće na X sletu prijavilo preko 34.000 čl. naraštajka. Naraštajke se spremaju da i na ovom sletu osvoje palmu pobe. U 3.300 čl. jedinica one se živo spremaju, da bi svojim vežbama, mladošću i lepotom

oduševile gledaoce. Čsl. naraštajke će nastupiti u plavim haljinama u zajedničkoj vežbi „Žuto cveće“ od s. Matějovcove i u svečanom odelu (crveno-belo) u narodnim igrama, koje je sastavila s. Vokačova.

FILMOVANJE X SLETA

Posle rezultata natečaja, kako bi najbolje trebalo filmski snimiti sve priredbe i svečanosti X svesokolskog sleta, filmski odbor pozvao je tri najbolja filmska režisera, da pregledaju radove, koji su dobili nagradu i da dadu svoje mišljenje, koji će biti uzeto u obzir prilikom snimanja sleta. Računa se, da će biti snimljeno oko 30.000 metara filma. Iz ovih slika biće sastavljen arhivski film i film X svesokolskog sleta, koji će biti spojen u pogledu idejne sadržine u jednu celinu i pušten u promet.

Film o zimskim sletskim igrama u dužini od 600 metara gotov je i uveliko je prikazivan u raznim gradovima i sokolskim jedinicama.

Prošlih dana bio je snimljen i film o obaveznom vežbama na spravama za međunarodna takmičenja žena u Pragu 1938. Širina filmske vrpce je 16 mm.

SLETSKI NATEČAJ FOTOGRAFA

Kao i prilikom poslednjeg sleta, tako je i za ovaj slet raspisan sletski natečaj fotografa. Svaki fotograf dužan je, nabaviti fotografski znak, koji mu daje pravo slikanja raznih sletskih priredaba. Fotografima iz inostranstva biće ukazana naročita pažnja već iz propagandnih razloga.

POVLASTICE ČSL. MINISTARSTVA NARODNE ODBRANE ZA SLET

Čsl. ministarstvo narodne odbrane izlazi Sokolstvu u svakom pogledu u susret. Ministarstvo je izdalo potrebne upute za sve one, koji imaju za vreme sletskih dana vojne vežbe, da se njihovim molbama izide u susret i da im se vežba odloži za donji vreme ili odredi za raniji termin, pre sleta, već kako će ko tražiti i to za one obveznike, koji uz molbu prilože i potvrdu svog društva, da će aktivno učestvovati u vežbama na X sletu.

UVEZBAVANJE SETSKIH VEZBI ČLANICA I NARASTAJKA PREKO RADIJA

Dne 20 marta završeno je uvežbavanje sletskih vežbi članica i naraštajka preko radija. Sada će preko radija započeti uvežbavanje sletskih nastupa članica i naraštajki, uvežbavanje vežbe sa loptama i igara, koje će izvesti naraštajke.

NASTANBA U PRIVATNIM KUĆAMA

Odbor za nastanbu osigurao je dovoljan broj soba (sa jednim, dva i više kreveta) u privatnim stanovima za one, koji ne budu mogli dobiti prenoćišta u hotelima, a koji su u prvom redu određeni za goste iz inostranstva. Svaki koji želi na vreme osigurati sobu treba da sletskom odboru X svesok. sleta — oteku za nastanbu — pošalje prijavu do 15 maja i priloži Kč. 5.— te će odmah biti izvešten i biće mu poslata uputnica za stan.

Godišnja skupština Sokolske župe Zagreb

Sokolska župa Zagreb održala je u nedelju 3 aprila o. g. u 10 s. do podne, u maloj dvorani Sokolskog društva Zagreb 2, svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu. Prisutno je bilo 97 delegata, koji su zastupali 63 jedinice.

Skupštinu je otvorio starešina brat dr. Oton Gavrančić pietetnim spomen-slovom Blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju, koje su prisutni skupštinarci popratili poklicima „Večna Mu slava!“ i šutnjom od jedne minute. Nakon pozdravnih reči Nj. Vel. Kralju Petru II, koje su prihvaćene oduševljenim poklicima „Živio Kralj“, na predlog starešine odaslan je putem Saveza brzozajvni pozdrav Nj. Vel. Kralju i također brzozajvni pozdrav bratskoj upravi Saveza SKJ.

U nastavku svog govora brat starešina pozdravio je srdačnom dobrodošlicom saveznog izaslanika brata dr. ing. Kostu Petrovića, kao i sve delegate sokolskih jedinica zagrebačke župe, te izneo pregled rada što ga je župa obavila u minuloj godini, podajući u jedno idejne smernice za daljnji uspešan rad. Napose je istakao slovensku ideologiju Sokolstva, koju nam je ostavio u amanet naš veliki učitelj dr. Miroslav Tirš, a od koje nas neće odvojiti nikad ni vreme ni prostor. Ovaj pasus govora brata starešine popraćen je osobito burnim odobravanjem i srdačnim ovacijama svoj slovenskoj braći.

Prema dnevnom su se redu imali zatim pročitati izveštaji pojedinih župskih funkcionera, ali kako su ti izveštaji bili već pročitani i prihvaćeni na pretkonferenciji, to je skupština odustala od ponovnog čitanja. Zatim je starešina predao predsedništvo najstarijem prisutnom skupštinaru bratu majoru Petru Mrvošu, koji je pozvao prisutne skupštinare, da izaberu novu župsku upravu. Na predlog međudruštvenog odbora zagrebačkih sokolskih društava i u dogovoru sa delegatima te na temelju odnosnih predloga zbora društvenih načelnika i zbora društvenih prosvetara, pročitao je zatim predsednik međudruštvenog odbora brat Josip Rišlavi listu nove uprave, koja je u celosti prihvaćena, i koju donasmo na svršetku ovog izveštaja. Nakon izbora novo izabrani starešina brat dr. Oton Gavrančić zahvalio se kratkim govorom na bratskom poverenju iskazanom njemu i svim članovima uprave ovim izborom.

Kod zadnje točke dnevnoga reda prihvaćenisu ovi predlozi zbora društvenih načelnika, koje je izneo župski načelnik brat Lujo Vajnhardt:

1) da je sudelovanje na sletu bratske Sokolske župe Karlovac fakultativno oblatigato za pripadnike naše župe;

2) da se pre polaska na X svesokolski slet u Prag ima u Zagrebu održati smotra svih vežbača naše župe, te da se neće dozvoliti polazak u Prag ni jednom vežbaču, koji nije prisustvovao ovoj smotri;

3) da se bratskom Savezu predloži na odobrenje:

a) održavanje župskog sleta u Zagrebu godine 1939;

b) održavanje pripravnog sleta u Zagrebu godine 1940 kao uvodne priredbe celokupnog jugoslovenskog Sokolstva pred veliki sveslovenski sokolski slet, koji će se održati godine 1941 u Beogradu prigodom proglašenja punoletnosti Nj. Vel. Kralja.

Srdačno i bratski pozdravljen uzeo je zatim reč savezni delegat brat dr. ing. Kosta Petrović, koji je u svom govoru naglasio, da smatra osobitom čašću što je dužnost zastupanja Saveza SKJ na godišnjoj skupštini župe Zagreb zapala baš njega, kojega vežu tolike mile uspomene iz najranije mladosti na ovaj lepi kraj. Istakao je nadalje, da bratski Savez budnim okom i iskrenim bratskim osećajima prati rad Sokolske župe Zagreb, već koje se uopće ne da ni pomisliti opstanak jugoslovenskog Sokolstva. Sa ovakovim shvaćanjem uloge Sokolske župe Zagreb Savez će i u buduće kao i sada u najvećoj meri pomagati rad ove župe, uveren da jaka Sokolska župa Zagreb znači i jako jugoslovensko Sokolstvo.

Govor brata saveznog delegata bio je mestimice prekidan burnim odobravanjem, a pri kraju popraćen oduševljenim poklicima Savezu i njegovom delegatu.

U 11.30 sati do podne zaključio je brat starešina skupštinu, isporučivši svim župskim jedinicama i celokupnom članstvu srdačne bratske pozdrave skupštine. Nato je opevana sokolska himna „Hej Sloveni“.

Kao što smo već gore spomenuli, održana je uoči glavne skupštine pretkonferencija župske uprave i delegata župskih jedinica, na kojoj su uzete u pretres sve tačke dnevnoga reda određena za glavnu skupštinu. Pre konferencije održani su zborovi društvenih načelnika i društvenih prosvetara, a nakon konferencije održano je u velikoj dvorani gimnastičko veče bratskog Sokolškog društva Zagreb 2, kojemu su uz brojnu sokolsku publiku prisustvovali i braća delegati te savezni izasla-

nik brat dr. ing. Kosta Petrović. Na ovoj vanredno uspešnoj priredbi publici su se osobito svideli sastavi mladih naraštajaca te vežbe mladih uopće, a od vežbi starijih precizna izvedba na spravama. Krasno su izvedene i vežbe svih četiriju kategorija za praški slet. Videlo se, da je u sve vežbe uloženo ne samo mnogo truda nego i vanredna volja i želja da se taj trud ispolji u jednoj savršenoj i dostojnoj formi. Svi nastupi bili su popraćeni srdačnim i oduševljenim poklicima odobravanja. Nakon gimnastičkog programa mladež se veselo i vedro odala plesu, kojim je završena ova lepa priredba.

Novo izabranu upravu Sokolske župe Zagreb sačinjavaju sledeća braća i sestre: starešina: dr. Gavrančić Oton, javni beležnik; I zamenik: brig. den. Zivanović Dragutin (Sisak); II zamenik: dr. Mahulja Srećko, advokat; III zamenik: Rišlavi Josip, ekonom Hig. zavoda; načelnik: Vajnhardt Ljudevit, čin. SUZORA; I zamenik: Potočnjak Dragutin, poreznik; II zamenik: dr. Tončić Stanko, čin. SUZORA; III zamenik: Dujak Branislav, tipograf (Sisak); načelnica: Skalar Elza, privatnica; I zamenica: Paliković Ivka, učiteljica; II zamenica: Nogić Slavica, nastavnica gim. (Sisak); III zamenica: Macanović Mara, kućanica; tajnik: Hajmer Viktor, bank. dir. u p.; tajnik II: Kodžić Stevo, pensioner; zapisničar: dr. Begić Zvonimir, pravob. Hip. banke; predsednik pros. odbora: Zivanović Čedomir, sud. major; blagajnik I: Jugović Kosta, viši čin. Srpske banke; blagajnik II: Maržan Ciril, čin. GEC; pretsed. oteka za sok. rad na selu: Milić Vladimir, čin. drž. želj. referent za petogod. sok. rad: Samardžija Dušan, ban. škol. nadzornik; gospodar: Panjković Petar, čin. arhivar; lekar: dr. Hloupek Drago, lekar Hig. zav.; zamenici: dr. Dimitrijević Dušan, vojni lekar; i dr. Veselko Otmar, lekar; statističar: Radošević Božidar, student tehnike; referenti građ. umet. oteka: ing. Bugarin Đorđe, savet. Ban. uprave; ing. Blažeković Milan, teh. sav. grad. općine; socijalni referent: Pavlina Jakov, industrijalac; narodno-odbrambeni referent: Stari Ivan, drž. voj. čin.; organizaciono-pravni referent: dr. Mahulja Srećko, advokat; barjaktar: Vrkljan Tomislav, student prava; zamenici: Holub Josip, učitelj (Glina) i Dimović Dimitrije, učitelj (Ostrožin); pročelnik za propagan. i štampu: Macanović Hrvoje, odgov. urednik „Novosti“. Članovi uprave: Abramović Pane, čin. polic. uprave; Dobrovoljac Milan, posednik (Dugo Selo), Džamonja Srećko, profesor, Gajić Dimitrije, profesor (Sisak), Jurković Vjekoslav, učitelj, Levaj Marin, inspektor Ptt, Ljubisavljević Stanislav, drž. majstor, Ljubonić Pero, hotelijer, Magovac Apolinarije, sveštenik (Pakrac), Marčelja Vjekoslav, teh. čin. drž. želj., dr. Matić Stevan, primarius bol. Mil. sestara, dr. Mudričić Ante, direktor SUZORA, dr. Nemeć Josip, senator, advokat (Petrinja), Paliković Uglješa, čin. Hig. zavoda, Par Slavko, art. major, dr. Rodanić Rudolf, advokat, Rukavina Rudolf, industrijalac, Sard Aleksandar, čin. drž. želj., Trapan Marijan, čin. drž. želj., Urban Antun, čin. drž. želj., dr. Višnovec Borivoje, čin. Jug. Lojda, dr. Zavrnik Fran, sveuč. profesor, Potkonjak Simo, poreski inspektor (Glina). Revizionni odbor: Buić Frane, blag. Bratimske rud. blagajne, dr. Gačeša Nikola, direktor Pošt. štedionice, Jadronja Josip, posednik, Lauš Slavko, bankovni čin., Lipovčak Matija, trgovac, Mrvoš Pero, major u p., Narančić Milan, kapetan u p., Potušek August, dim. obrtnik, Veselić Vladoje, ravnatelj stoč. blagajne. Sud časti: predsednik: Radonić Mate, apel. sudija, Benzon Petar, načelnik upr. odel. Ban. upr., dr. Brčić Fran, advokat, Debeljak Stjepko, profesor u p., Glumičić Neda, dr. Gold Vladimir, sudija, dr. Holer Dragan, sudija okr. suda, dr. Ištvanović Ivan, advokat, Kolar Milan, Bosner Rudolf, čin. drž. želj., dr. Verk Hugo, advokat, dr. Gajski Dragutin, advokat (Nova Gradiška).

Jeste li poslali pretplatu za sokolske listove?

† Sestra Franja Tavčar

Dne 7 o. m. preminula je u Ljubljani nakon kraćeg bolovanja sestra Franja Tavčar, istaknuta nacionalna i kulturna radnica i odlična Sokolica, počasna dvorska dama Nj. Vel. Kraljice Marije. Pokojna sestra Franja Tavčar, udo-va dr. Ivana Tavčara, poznatog slovenačkog književnika i političara, još u svojoj mladosti pokazivala je živo zanimanje za nacionalna, kulturna i socijalna pitanja i na tome polju ona je bila verna saradnica svoga muža.

Naročitih zasluga pokojnica je stekla na organizovanju naprednih slovenačkih žena i na buđenju nacionalne svesti u slovenačkim selima, na koje je tudinska vlast vršila snažan pritisak u cilju denacionalizacije. Pored toga ona se naročito istakla i u radu na organizovanju mnogih ženskih kulturnih i humanih društava, preko kojih je najagilnije radila i na okupljanju i zbližavanju jugoslovenskih žena svih naših krajeva. Vrlo dobro je poznata i njena akcija na skupljanju potpisa po slovenačkim selima za majsku deklaraciju, kojih je sakupila nekoliko stotina hiljada. Njen istaknuti nacionalni rad bio je već pre rata vidno zapažen, pa ju je za njene zasluge na tome polju, kada je pred rat bila u Beogradu, blaženopopčivši Kralj Petar I odlikovao visokim ordenom sv. Save. Nakon oslobođenja Nj. Vel. Kraljica Marija ukazala joj je visoko priznanje izabravši je počasnom dvorskom damom.

Pokojnica je bila poznata i kao velika filantropkinja i mecenatkinja; mnogo je pomagala sirotinju i siromašne đake, omogućujući im školovanje, u koju je svrhu osnovala u Ljubljani i Pododbor društva Kneginje Zorke, a isto tako mnogo je pomagala i umetnike.

Pokojna sestra Tavčar bila je oduševljena Sokolica, istaknuta i veoma zaslužna članica Ljubljanskog Sokola, koji je svojoj odličnoj sestri za njene zasluge prigodom njenog 70-godišnjeg jubileja dne 8 februara o. g. poklonio krasnu umetnički izrađenu spomenicu.

Za svoje mnoge i velike zasluge na nacionalnom, kulturnom i humanom polju bila je odlikovana mnogim visokim jugoslovenskim, češkoslovačkim i bugarskim odličjima.

Velikoj jugoslovenskoj ženi i našoj sestri neka je hvala i slava!

Godišnja skupština Sokolske župe Tuzla

U svečanoj sali Sokolskog doma Kralja Aleksandra I u Tuzli održana je dne 3 aprila godišnja skupština Sokolske župe Tuzla, koja je bila neobično dobro posećena.

Skupštini je prisustvovao izaslanik Saveza SKJ brat Miroslav Vojinović, a 105 delegata, zastupalo je 26 društava i 73 sokolske čete.

Prvo dana, 2 aprila, pre podne, održan je zbor društvenih i četnih prosvetara pod predsedništvom brata Jovana Đurišića, prosvetara župe, a posle podne zbor načelnika i načelnica pod predsedništvom brata Osmara Tufekčića, načelnika župe. Na obadva zbora bio je prisutan i brat Vojinović.

Istoga dana posle podne od 14—23 časa održana je skupštinska pretkonferencija pod predsedništvom potstarešine župe brata Nikifora Todića, sudije, na kojoj su pretreseni izveštaji pojedinih jedinica i funkcionera župe, iz kojih najviše padaju u oči zaveti društava i četa u vezi ostvarenja programa Petrove petoletnice. Zavešnice se većim delom sastoje u podizanju i dogradnji sokolskih domova, podizanju voćnjaka i pčelarstva, održavanju analfabetskih tečajeva, pošumljavanju goleti, podizanju javnih česama, bunara i seoskih puteva, povećanju članstva i tome slično.

Opšti deo skupštine održan je 3 aprila pod predsedništvom brata Nikifora Todića, koja je otvorena komemoracijom Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, a zatim pozdravnim telegramima Nj. V. Kralju Petru II, Nj. Kr. Vis. Knezu Namesniku Pavlu, ministru šunta i rudnika bratu dr. Bogoljubu Kujundžiću, ministru za fizičko vaspitanje bratu dr. Vjekoslavu Miletiću, Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, bivšem starešini župe bratu Staji Stajiću i bratu Jovanu Petroviću.

Ovom prilikom brat Todić je između ostaloga rekao: „Čuju se doduše sa nekih strana, da je danas sokolska ideja u krizi, da je Sokolstvo u opadanju i opasnosti, a ja vas, braćo, pitam, je li ikada za ideju bilo opasnije doba nego ono od 1908—1912 godine, kada je više nego polovinu domovine neprijatelj gnečio, satirao i uništavao sve što narodno misli i oseća. Ko je tada održao ideju? Ko je održao narod i njegovu misao u to vreme najcrnje reakcije?“

Čuju se zaista, braćo, s nekih strana tužaljke, da smo u dekadenci i moralnoj

potištenosti. A ja vas, braćo, pitam, jesmo li ikada bili u većoj potištenosti i moralnoj krizi, kao ono 1915 godine, kada je hrabra srpska vojska sa svojim narodom sva desetkovana, razbijena i opljačkana ostavila svoje ognjište i u najvećem neredu uzmicala preko Albanskih brda i dolina?

Pa ko spase tu vojsku? Ko je pođiže? Ko povrati Otadžbinu? Ko je poveća i ko nas oslobodi? Ko spase i održi ideju? Svakako, braćo, niko drugi nego ta vojska ista i taj isti razbijeni narod. Njegova ispolinska svest, njegova ogromna snaga i njegov obnovljeni moral, a to vam je najbolji dokaz, šta pretstavlja zdrava ideja, šta je narodna snaga i zdrav narodni instinkt.

Braćo Sokoli, ne klonite, jer zdrava sokolska ideja u svojoj čvrstoj i nepokolebljivoj odluci nalazi moralnu potporu u velikom primeru i amanetu Kralja Mučenika Aleksandra I i svestrano razumevanje u najvišim funkcionerima moćne Jugoslavije.“

Dalje je istakao zasluge i naklonost koju je brat dr. Bogoljub Kujundžić u svojstvu ministra šunta i rudnika pokazao prema ovoj župi.

Posle podnetih izveštaja pojedinih funkcionera o radu i poslovanju župe u prošloj godini, što su delegati pažljivo saslušali i po istome razvili vrlo živu diskusiju prešlo se na izbor nove župske uprave, u koju su aklamacijom izabrana sledeća braća i sestre: starešina: Nikifor Todić, starešina sreskog suda; I zam. starešine: Vojislav Vukanović, viši tehn. čin.; II zam. starešine: inž. Branko Budimir, direktor rudnika; tajnik: Salih Salihspahić, činovnik; načelnik: Osman Tufekčić, priv. činov.; načelnica: sestra Kovička Anđelić, učiteljica; blagajnik: Abdulah Kunosić, direktor zadruga; prosvetar: Jovan Đurišić, profesor gimn. Članovi uprave: Ferhad Azabagić, Kamenko Milisavljević, Anto Primožić, Grujica Novaković, Bogoljub Jajčanin, dr. Pero Todorović, Vukašin Vuković, dr. Vojislav Vasiljević, dr. Fuad Idrizbeglijić, Stevan Jakšić, Danilo Marković, dr. Martin Ikić, Aleksa Jovanović, Milan Marković dr. Aco Bogdanović i Dojčin Petrović.

Na koncu je uzeo reč savezni delegat brat Miroslav Vojinović, koji je u svome govoru konstatovao i istakao normalan rad u ovoj župi, pa je potom skupština zaključena sa himnom „Hej Sloveni“. — M. B.

Sa skupštine Sok. župe Tuzla dne 3-IV o. g.

Godišnja skupština Sokolske župe Niš

U dane 2 i 3 aprila o. g. održala je u prostorijama Sokolskog doma Niš „Matica“ Sokolska župa Niš svoju glavnu godišnju skupštinu.

2 aprila t. g. održan je zbor društvenih načelnika i načelnica i zbor društvenih prosvetara, kao i plenarna sednica starešinstva župe.

Istoga dana u 9 časova pre podne starešina župe brat Dimitrijević otvorio je skupštinu pozdravivši prisutne i poželevši im bratski i složan rad. Skupština je nastavila svoj rad po sekcijama, koje su bile podeljene ovako: tajnička, načelnička, prosvetarska, blagajnička, ekonomska, statističarska, ref. za čete, lekarska i narodnodbranbenog oteka. Ovako podeljene sekcije skupštine radile su preko celog dana do 4 sata po podne, kada su posle toga izneti svi iz-

veštaji na diskusiju i glasanje te bili primljeni aklamacijom.

Zatim je data razrešnica staroj upravi i od strane kandidacionog odbora, koji se sastojao od 1 člana svakog okružja, predložena je lista nove uprave, koja je primljena jednoglasno, uz aplauz, na opšte zadovoljstvo cele skupštine. Novu upravu sačinjavaju sledeća braća i sestre: starešina: dosadanji starešina župe brat Radovan T. Dimitrijević, advokat; njegovi zamenici: Sotir Cohadžić, penz., Niš; Mihajlo Tuner, apotekar, Zaječar; Blažo Đukanović, đeneral, Niš, i Mihajlo Stevanović-Cupara, penz., Vranje; tajnici: Hranisavljević-Gvozdinović, učitelj Niš, Pero Đurašković, penz., Niš i Milan Jovanović, sudija Okr. suda, Niš; načelnik: inž. Viktor I. Černe, Niš; njegovi zamenici: Vojislav Đorđević, trg.,

Niš, Danilo Bogić, nast. gimn., Negotin, Aleksandar Ščeglov, nast. gimn., Zaječar, Momčilo Obrenović, sud. pripr., Vranje, Rodoljub Stamenković, sud. pripr., Leskovac; načelnica: Živka Janjušević, nast. gimn., Niš; njene zamenice: Jelena Petrović, priv., Niš, Desa Stojanović, priv., Zaječar, Zorica Nešić, nast. gimn., Piroć, i Ljubica Paccić, priv., Negotin; blagajnik: Cvetan Grozdanović, penz., Niš; prosvetar: Cemović Velimir, v. čin. drž. hipotek. banke, Niš; starišćar: Vojislav Marković-mlađi, priv. čin., Niš; ekonom: Janković Života, ve-roučitelj, Niš, i drugi.

Posle toga skupština je završila svoj rad, koji je trajao do 19 sati, i ista je nastavljena 3 aprila t. g. u 9 sati pre podne.

U 11 sati održana je svečana manifestaciona skupština, kojoj su prisustvovali, pored predstavnika kulturnih i humanih ustanova, građana, velikog broja Sokola, i g. g.: episkop niški dr. Jovan, đeneral Đorđe Lukić, komandant divizije sa načelnikom štaba pukovnikom g. Jovanom Crvenčaninom i komandant konjičke divizije đeneral g. Miljković Dragoslav, zatim Niko Bartulović, književnik u ime Saveza Jugoslovensko-češkoslovačke lige (koga je skupština burno pozdravila).

Bratski Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije zastupala su braća: Miloš Stanojević, savezni prosvetar, i dr. Alfred Pihler, savezni načelnik, koje je skupština burno pozdravila.

Na ovoj skupštini jednoglasno je primljena sledeća rezolucija:

— Posle svestranog pretresa izveštaja o sokolskom radu i ispitivanja rada u toku 1937 godine na teritoriji Sokolske župe Niš, skupština delegata sokolskih društava utvrđuje sledeće činjenice:

1) da je skupština Sokolske župe Niš protekla u najboljem redu, ljubavi i slozi, kao i uzajamnom dopunjavanju kako to dolikuje istinskim sokolskim trudbenicima;

2) da je rad po svima društvima i četama Sokolske župe Niš bio aktivniji i sadržajniji nego ranijih godina, i da su rezultati rada najvećim delom pozitivni, što je rezultanta svih pozitivnih svojstava kojima raspolažu Sokoli ove župe;

3) da je rad tekao u najvećoj saglasnosti i saradnji sa našom slavom ovenčanom vojskom, kao i svima nacionalnim, humanim i socijalnim institucijama na teritoriji naše župe;

4) da su sve prepreke i smetnje i uticaji izvan sokolskih redova na sokolski rad, u koliko ih je bilo, uspešno otklanjanji i da su utvrzene staze i stvarne povoljnije prilike za bolji rad;

5) da se celokupni rad izvodio u okviru materijalnih mogućnosti, koje su Sokoli stvarali svojim radom i iz svojih prihoda; u koliko je bilo pomoći sa druge strane, bila je minimalna;

6) da su svi Sokoli sa teritorije Sokolske župe Niš u velikom delu izvršili svoj zadatak za 1937 godinu.

Da bi se radom u nastupajućoj radnoj godini — kao i u buduću — postigli još veći i trajniji rezultati u našem korisnom delovanju, skupština župe preporučuje i upućuje preko svoga članstva merodavnim činiocima:

1) da bez Sokolstva nema Jugoslovenstva;

2) na osnovu ove konstatacije čini se apel:

a) pozvanim predstavnicima samoupravnog i državnog života da imaju više interesovanja za sokolski rad, ukazujući više materijalne i moralne pomoći i da istu smatraju kao svoju imperativnu dužnost a nasušnu narodnu potrebu;

b) Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, da nađe puta i načina da pruži mogućnosti ovoj župi da u severoistočnom delu produži i razvije do najveće mere rad na jačanju jugoslovenske svesti;

c) svima Sokolima sa teritorije svoje župe da u toku 1938 god. izvrše:

A) U tajništvu: da se u buduću šalju na vreme svi izveštaji bratskoj župi o celokupnom radu;

B) Ekonomat: da se u najkraćem roku utvrdi materijalna vrednost svih društava i četa.

C) Zdravstveno-higijenski oteak: Stavlja se u dužnost svakome bratu Sokolu, da u svojoj kući učini sledeće:

1) obavezno krećenje svih odaja u kojima stanuje, najmanje dva puta godišnje;

UDZBENIK ZA TEČAJEVE ČESKOG JEZIKA

Kako se u mnogim našim jedinicama — s obzirom na pretstojeći slet u Pragu — održavaju tečajevi češkoga jezika, to skrećemo pažnju braći vođima tih tečajeva na udzbenik „ČESKA POČETNICA“ od brata profesora Bogoljuba Krejčička, potpredsednika Prosvetnog odbora Saveza SKJ. Ovaj udzbenik može se dobiti preko svih beogradskih knjižara po ceni od Din. 20.—

ZA PRAKTIČNO BLAGAJNIČKO POSLOVANJE SOKOLSKIH JEDINICA

Brat Radoslav Vojinović, šef saveznog knjigovodstva, izradio je za bratske jedinice dnevnik za blagajničko poslovanje. Gospodarski oteak Saveza SKJ pregleđao je ovaj dnevnik i preporučio ga bratskim jedinicama, jer je vrlo praktičan i lak za vodenje, te omogućuje jednoobrazan rad u svima jedinicama. Gospodarski oteak Saveza SKJ

Božo Dobrota (Bratiškovci). Revizori: Marko Matavulj, Ivo Zenič (Siverič), Frano Kučera. Zamenici: Marko Marinčić i Bruno Merlak. Sud časti Ivo Rendić-Miočević, Ernest Peručić, Jerko Bučić, Dinko Palajić, Emil Bumber. Zamenici: dr. Đoko Malešević, Marko Bačinić, dr. Ante Dunkić.

Pivkov dom Sokola Maribor I

Dne 29. marca t. l. je protekla prva obletnica smrti velikega carzanskega junaka, odličnega Sokola in vzornega narodnjaka dr. Ljudevita Pivka. Telesno je umrl, toda njegov duh, njegove ideje živijo ter so posebno žive in tvorne v vrstah Pivkove sokolske družine v V. mestnem okraju v Mariboru.

Sokol Maribor I. hoče zvesto in zgledno nadaljevati program, ki mu ga je zastavil njegov ustanovitelj ter prvi starosta, nepozabni pokojni dr. Pivko. Pivkova sokolska družina se pripravlja na razvitje prapora za deco, ki bo 12. junija t. l. Prihodnje leto bo razvitje naraščajškega ter društvenega prapora ob priliki 10 letnice obstoja in razvoja Sokolskega društva Maribor I. Društvo, ki šteje okoli 800 pripadnikov, med temi 300 telovadečih članov in ki je med najvzorneje delujočimi sokolskimi društvi v državi, pa si je v okviru sokolske Petrove petletke postavilo za cilj, da zgradi v V. mestnem okraju v Mariboru Pivkov dom Sokola Maribor I. Doslej se vneti in navdušeni člani nabrali že dobro tretjino zneska, ki je potreben za doseg tega cilja. Novi dom najbi bil toplo, domačnostno in prijetno zavetišče Pivkove sokolske družine, ki hodi vztrajno in dosledno za svetlimi in vzvišenimi sokolskimi cilji, ki jih je svoji ljubljeni družini začrtal nepozabni ataman in »očka« dr. Ljudevit Pivko.

Ob težki izgubi, ki je doletelo Pivkovo sokolsko družino ob prerani smrti nepozabnega voditelja je dozorel sklep, ki predstavlja najvišji cilj, ki si ga je moglo društvo postaviti ob tej trpkii izgubi, da se v V. mestnem okraju postavi čim prej ponosen Sokolski dom, ki bo nosil ime nesmrtnega Sokola in neustrašnega carzanskega junaka. Obenem pa naj bo ta dom živ dokument sokolske požrtvovalnosti ter uspehov številne Pivkove sokolske družine v Mariboru, ki se ob prvi obletnici smrti svojega voditelja globoko sklanja nad njegovim, s cvetjem posutim grobom. Obenem s Pivkovo sokolsko družino pa se je ob tej obletnici poklonil ves nacionalni in sokolski Maribor manom enega najplemenitejših sinov jugoslovenskega naroda.

Prednjački tečaj Sokolskog društva Bela Crkva

Sokolsko društvo Bela Crkva održalo je svoj peti društveni prednjački tečaj u vremenu od 14 decembra 1937 do 11 februara o. g. Tečaj je pohađalo 7 članova i 2 članice.

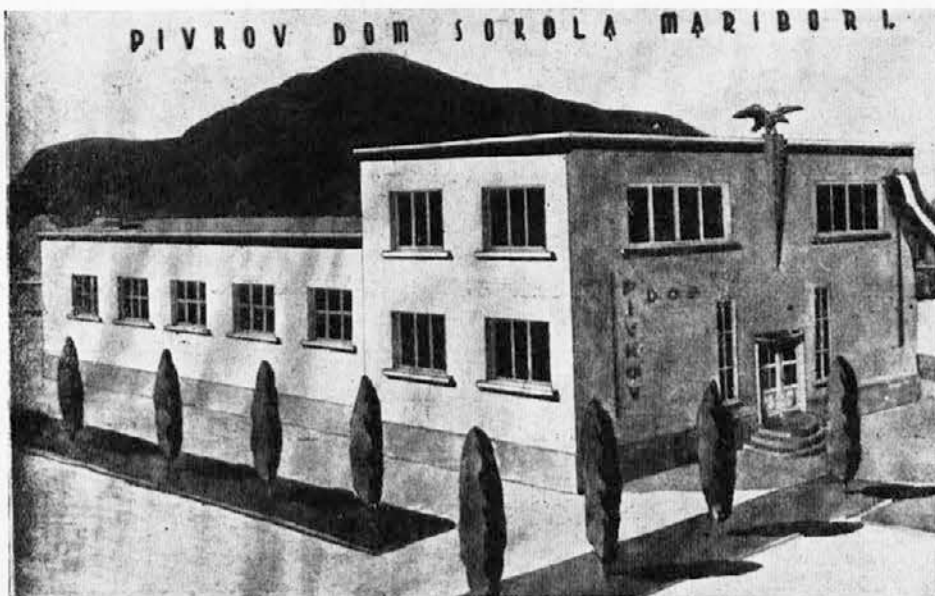
Na tečaju su predavali: starešina društva brat Dragutin Popović: Organizaciju, prosvetar brat Jordan Kojić: Istoriju Sokolstva; društveni lekar brat dr. Marko Janić; Fiziologiju, Anatomiju, Higijenu i Prvu pomoć, i načelnik brat Kornel Bura; Sustav, Metoditku, Praktično vežbanje, Opis sprava i Opremu vežbališta.

Zatim su pod vodstvom župskog prednjaka brata Bukača Stevana obavljani ispiti, i to pismeni 21 februara, a usmeni 22 i 23 februara. Ispit su sa uspehom položili 7 članova i 2 članice, koji su osposobljeni za društvene prednjake, odnosno prednjačice.

Na završetku tečaja, koji je uspeo i dao društvu lep broj sokolskih radnika, predate su tečajcima svedodžbe o položenom društvenom prednjačkom ispitu.

Prednjački tečaj Sokolskog društva Čurug

Sokolsko društvo Čurug održalo je od 31 januara do 12 februara o. g. prednjački tečaj koji je posećivalo 20 članova. Tečaj je vodio brat Stevanko Ivkov. Tečajci su poželjivo i vredno radili te su na ovaj način stekli dosta sokolskog znanja i moći će pristupiti polaganju prednjačkog ispita. Ovako lep broj svršenih tečajaca poslužiće ovome društvu za izvođenje tehničkog rada, osobito kad je u izgledu, da će društvo doći do svog doma u koji će moći primiti veći broj vežbača svih kate-

Osnova Pivkovog doma Sok društva Maribor I

Prednjački tečaj Sok. društva Bela Crkva, održan od 14-XII 1937 do 11-II 1938

Prednjački tečaj Sok. društva Čurug, održan od 31-I do 12-II o. g.

Pčelarski tečaj Sok. društva Mokrin

gorija i u kome će se izvoditi obavezno fizičko vaspitanje.

Na tečaju su bili predavači braća: dr. Rada Srećkov, opšt. lekar, Mirko N. Petrović, učitelj, Todor Kasapinović, učitelj, Ljubomir Bakajin, učitelj, Milorad Jovanović, učitelj, Vitomir Jovin, trgovac, Olga Gavrilović činovnica, Stevanko Ivkov, trgovac, Nikola Kovačević, trg. i Branko Stevanović. — M. N. P.

Pčelarski tečaj Sokolskog društva Mokrin

Nedavno je Sokolsko društvo Mokrin održalo pčelarski tečaj koji je organizovao i vodio brat Boris Novicki, starešina društva. Tečaj je pohađalo 25 lica, od kojih 14 starih pčelara, a ostali su mladi ljudi, koji su se sada zainteresovali za pčelarenje. Tečaj je trajao tri meseca, a voden je po sveskama Pčelarske dopisne škole. Tečajci su pokazali veliko interesovanje za primenjivanje naprednog načina pčelarenja te su izrazili želju da se tečaj nastavi na leto sa praktičnim radovima, da bi mogli videti kako se u praksi primenjuju metode modernog pčelarenja.

Iz naših župa

IZ SOKOLSKE ŽUPE OSIJEK

Župski prednjački ispiti održani su 12 i 13 marta o. g. Ispit su položila braća: Ivan Marković, Stevan Odadžić iz Vinkovaca, Ranko Stojaković iz Bos. Broda i Stjepan Gsler iz Osijeka Matice. Ispitnoj komisiji predsedavao je br. M. Vojinović, I zam. načelnika Saveza SKJ iz Beograda.

IZ SOKOLSKE ŽUPE CELJE

Prosvetni odbor Saveza SKJ je že pred već leti pričel zbiranje predmetov za sokolski muzej. Posebno važnost je polagao na zbirku fotografij in posnetkov javnih nastopov, raznih društvenih prireditev in proslav, slike sokolskih domov, znakov, lepilov in slično. Pred leti so temu pozivu sledila tudi nekatera naša društva in poslala župi po dva izvoda fotografij, enega za župno zbirko, drugega za savezni prosvetni odbor. Zadnji leti so bratske edinice prispevke popolnoma opustile, ker se tudi od naše strani zanimanje ni stopnjevalo. Prosvetni odbor Saveza SKJ si je v domu, ki ga bo v Beogradu zgradil v dobi petletke, zagotovil prostor za stalni muzej. Zato se je znova živahneje lotil zbiranja raznih predmetov, ki bi obogatili muzej.

Sokolski muzej v Beogradu more po svoji vsebini postati dragocena sokolska pridobitev le s sodelovanjem bratskih edinic. Zgodovina je učiteljica narodov, sokolska zgodovina je učiteljica sokolske organizacije. Če bi imela vsa naša društva od početka urejene svoje zbirke, bi ostalo mnogo ohranjenega, kar je danes pozabljeno. Župna zbirka, negovana že od ustanovitve župe, bi nudila danes bogato zakladnico dokazov o izvršenem delu. Iz te zakladnice bi ne črpali samo župni činitelji, v njej bi našli velike dobrine vsi naši pripadniki.

Prikazi vseh dosedanjih nastopov bi zgovorno dokazovali življensko silo poedinega društva, pričali bi o početnih naporih, nas razveseljevali nad postopnim napredovanjem in nas navduševali za nadaljno delo. Fotografije raznih prireditev iz širokega področja sokolskega delovanja bi nudila nazorno sliko ogromnega dela, storjenega v dolgih letih sokolskega udejstvanja.

V naši župi je nekaj društev, ki so skrbela za zbirko in priredila tudi razstavo. V splošnem pa moramo priznati, da smo v tem pogledu mnogo zamudili ali opustili, česar ne moremo nadomestiti. Za zamudeno se lahko odškodujemo le tako, če bomo odslej v večji meri posvećali pozornost društvenim in četnim zbirkam. Po več letih bo lahko imela vsaka edinica veliko zbirko in bo sposobna, da vsaj ob priliki svojega jubileja priredi razstavo. Kdor bi utegnil pomisljati o važnosti sokolskih zbirk, muzejev in razstav, si naj ogleda sokolstvo razstavo v Pragi, ko bo vsesokolski zlet. Ako omenimo, da se je vršil v Pragi v času od 17. do 19. septembra 1937 tridnevni razstavni tečaj in da ima vsaka edinica na Češkoslovačkem svojega posebnega poročevalca, odpade nadaljno utemeljevanje o vrednosti in vzgojnem pomenu sokolskih razstav in muzejev.

Nekateri župni prosvetni odbori so uvedli tudi zbirko časopisnih izrezkov. Na takšne zbirke naletimo tudi pri nekaterih društvih in bi priporočali, da bi jo povsod uvedli.

Sestavni del sokolskega muzeja je pazljivo pisana in urejevana kronika. Primerjanje o postopnem napredovanju edinice bi vodilo k novim podvigom, kakor bi bilo razmotrivanje o razlogih nazadovanja svarilo, po kateri poti se ne sme ubrati. Kronika ni popolna, ako ne vsebuje pregledne tabele o vsakoletnem številčnem stanju pripadnikov.

Kakor bratski Savez je pričela tudi župa Celje z zbiranjem raznih predmetov. Ima iz prejšnjih let že precej gradiva, toda

za zbirku v većem obsegu ji dosti manjka. Obračamo se na bratska društva s prošnje, da pregledajo arhiv in ugotovijo, če imajo po več izvodov kakršnihkoli fotografij nanašajočih se na Sokolstvo in drugih primernih predmetov ter nam pošljejo, če le mogoče po dva izvoda, da moremo enega poslati prosvetnemu odboru. Na vsak način prosimo, da nam odslej edince redno pošiljajo po dva izvoda fotografij svojih prireditev, ako si bodo fotografije oskrbeli. Naj nam tudi pošiljajo in drugo priložnostno gradivo. Zupa bi si rada omislila tudi mapo s slikami vseh sokolskih domov v župi. Priporočamo se za fotografije sokolskih domov onih društev, ki nam jih še niso poslala.

Bratske prosvetne odbore prosimo, da se za zbirke v opisanem smislu živo zavzamejo, da bo bodočim pokolenjem omogočeno spoznavati delo prednikov in da bodo po teh delih in naukih privedli slovansko sokolsko organizacijo do končne zmage.

Povedali smo že da bo na letošnjem vsokolskem zletu v Pragi ogromna sokolska razstava, ki bo nazorno pokazala razvoj in napredek češkoslovaškega Sokolstva. Na tej razstavi bo poseben oddelek za jugoslovensko Sokolstvo. Prosvetni odbor Saveza vabi bratske edince, da preko župe pošljejo za to razstavo razpoložljive slike, rokopise, zgodovinska pisma in druge listine, ki se nanašajo na ustanavljanje Sokolstva. Bratska društva in čete, ki bi imele navedene predmete in bi bile voljne jih v Pragi razstaviti, naj odpremijo pošiljko na župo do 30. aprila t. l. Bratski Savez bo izdal pismeno potrdilo in prevzel jamstvo za poslano predmete.

Zdravo!

Zupni prosvetni odbor

**SOKOLSKO DRUŠTVO
GORNJA RADGONA**

Dne 26. marca t. l. zvečer je priredilo tuk. Sokolsko društvo v posebni sobi gostilne g. Martina Ritonje poslovilni večer odhajajočemu članstvu, in sicer sestri Mariji Klinčevi, bratom Ludviku Klinc, Gezi Benko, Joškotu Zenljič in Tonetu Adanič. Prvoimenovana dva odhajata iz Gornje Radgone radi upokojitve, ostali trije bratje pa radi vpoklica v vojaško službo. Izredno lepo število udeležencev je bil dokaz splošne priljubljenosti, katero so uživali odhajajoči v vseh tukajšnjih krogih.

Na tem poslovilnem večeru je zbrano članstvo ter prijatelji in znanci, ki so se udeležili večera, zbrali za zgradbo sokolskega doma na meji znesek 423 Din, za kar izreka gradbeni odsek bratsko zahvalo.

**MURSKO SOKOLSKO OKROŽJE
LJUTOMER**

Dne 27. marca t. l. se je vršila seja Murskosokolskega okrožja v Ljutomeru, na kateri so se razpravljale razne važne tekoče zadeve, zlasti o propagandi in predpripravah za vsokolski zlet v Pragi, kamor je prijavljenih nasledaj 25 članov in članic, po večini telovadečih. Sklepalo se je nadalje o društvenih nastopih, ki so predvideni v okrožju, in sicer v 5 edinicah tekom meseca junija, julija in septembra t. l. in to v Ljutomeru 12. junija, v Veržuju 26. junija, Sv. Jurij v maju, Cven ali Strigova dne 10. julija, okrožni zlet pa dne 11. septembra v Gor. Radgoni. Tekme članstva in naraščanja bodo v Ljutomeru za vse edince v okrožju dne 16. junija t. l. popoldne, mladinski dan dne 18. septembra, tajni pešizlet v septembru. Pri volitvah je bil z malo spremembo izvoljen po večini star odbor z br. Slavkom Stopar in s. Marico Ogoelec na čelu.

Telesno vaspitanje u svetu

**PROPISI O VEŽBAONICAMA
ENGLESKOJ**

U Engleskoj nalazi se danas telovežba u znaku velikih reforma, za kojima stoji cela vlada. O tome se svuda govori i piše, a u poslednje vreme izdaju se u tome smislu i novi priručnici. Tako su izrađeni i novi propisi, koji se odnose na izgradnju i opremu vežbaonica. Ovi propisi izrađeni su na osnovu propisa iz godine 1925 i 1934 i dopunjeni iskustvom stečenim u poslednje vreme.

Svrha tih propisa nije neka šematičnost u nacrtima, već da se pri izgradnji i opremi vežbaonica ispunje minimalni tehnički i zdravstveni zahtevi. Ti propisi predviđaju tri tipa vežbaonica, i to prema veličini škole, broju i polu đaka. Tip A je vežbaonica 60x30 stopa (33 cm), na čijoj su užoj strani dodate svlačionice, kupatila, skladište i jedna soba za učitelja telovežbe. To je vežbaonica za 30 đaka. Tip B je vežbaonica iste veličine kao tipa A, ali ostale dodane prostorije treba da su na dužoj strani, i to po dve svlačionice, dva kupatila itd.; to je dakle vežbaonica za

Za Uskrs

19-

Dječja cipela na spanglu praktična za školu u školu. Vel. 27-30 Din 25.—, 31-34 Din 29.—, ženske Din 35.—

39-

Najviše izazela dječja cipela od finog laka na spangom i čvrstim kožnim djonom. Od br. 24-26 Din 49.—, od br. 27-30 Din 59.—, od br. 31-34 Din 69.—

45-

Nestabilna dječja cipela za igru najpodesnije su ove polucipele od lake kože sa nepoderivim gumenim djonom. Od br. 31-34 Din 49.—, od br. 35-38 Din 59.—

45-

Dobro dječja cipela za proljeće ova fina fleksibilna sandala sa ukrasom i spangom preko rista. Od br. 27-30 Din 49.—, br. 31-34 Din 59.—, br. 35-38 Din 69.—

45-

Najbolja dječja cipela prozračna obuća za proljeće jesu ovi sandale od lake kože sa kožnim djonom. Br. 27-30 Din 49.—, ur. 31-34 Din 59.—, br. 35-38 Din 79.—, Muške Din 99.—

49-

Za vaše najmilije fine lake cipelite u smeđje boji sa ukrasnim ukrasom i spangom preko rista. Br. 27-30 Din 59.—, br. 31-34 Din 69.—

59-

Lijepije dječje lake cipelite sa ukrasnim jezikom preko rista. Br. 27-30 Din 69.—, br. 31-34 Din 79.—, iste od bijelog obuća za istu cijenu

29-

Ugodna platnena potucipela na spanglu sa gumenim djonom i niskom potpeticom. Radjene u drvenjaci i u metalu

69-

Novi projekt model. Lake i udobne ženske cipelite izradjene u smeđjoj boji, za vaš novi kostim u najpodesnije

89-

UDOBNOST PRIJE SVEGA Iskrojene u ristu i bogato ukrašene cipele. Vezuju se sa ukrasnim perlatama. Vrlo su lagane, zato ih kupite za šetnju

89-

Ženske cipelite sa širokom spangom preko rista, kožnim djonom, niskom potpeticom. Udoban oblik i niska peta očuvate vaše noge

99-

Odlučna djevojačka cipela izradjena od smeđjeg boks i kombinirana sa tamno smeđim semišom. Iste cipelite izradjene od crnog laka, kombinirane sa crnim semišom

129-

Lake i fine ženske potucipelite sa ukrasnim ukrasom izradjene od smeđje sevroa, sa kožnim djonom i poluvisokom potpeticom

59-

lake ženska cipela izradjena od jakog platna sa ukrasom od diftina. Vrlo su lake, udobne i podesne za dnevno nošenje

79-

Elegantna laka i prozračna ženska sandala. Izradjena od lake bijele kože kombinirane sa plavom kožom preko rista

89-

Ukusna i bogato perforirana potucipela koja će potpuno odgovarati vašem kostimu. Izradjene su od vrnog ili smeđjeg boks

129-

POSLEDNJI BEČKI MODEL! Deklitrirana cipela od plavog sevroa sa ukrasom preko rista i visokom potpeticom. Masna je kombinirana sa semišom

149-

Ukusne ženske cipelite od plavog semiša sa bijelim ili plavim ispletanim ukrasom na licu. Neophodno potrebne uz proljetne kape i kostime

99-

lake muske potucipele, sa potpuno novim ukrasom, od smeđe kože sa kožnim djonom. — Kostaju samo Din 99.—

99-

lake muske potucipele izradjene od smeđe kože sa kožnim djonom. Bušen ukras pospešuje zračenje noge. Kostaju samo Din 99.—

99-

Novi model. Elegantnom gospodinu uz proljetno odijelo ove fine cipele u trap-smeđjoj kombinaciji

129-

Bogato ukrašene muske cipele izradjene od sivog semiša ili drap kože sa kožnim djonom. Pristaju uz svako ljetno odijelo

169-

NAS PONOS! Fina muska cipela izradjena od fine smeđe ili crne kože sa kožnim djonom i kožnom potpeticom

koedukacione škole, gde vežbači treba da su odeljeni. Tip C je kombinacija tipa A i B, što znači, da se dve prostorije za gore pomenute potrebe nalaze na užoj strani vežbaonice.

Propisi dalje obuhvataju detaljne odredbe o građevinskom materijalu, osvetljenju, ventilaciji itd.

Drugi deo propisa odnosi se na opremu vežbaonica sa spravama, od kojih sem naših uobičajenih sprava još predviđaju švedske lestvice, 5 m dugu strunjaču za različnosti, napunjen džak (60 cm promera) za pretiskivanje itd.

Za izvođenje igara koje se najviše gaje, pod vežbaonice orisan je uljanim bojama, kako je to u mnogim vežbaonicama u inostranstvu.

**TELESNO VASPITANJE
U FRANCUSKIM SKOLAMA**

Francuski ministar narodnog odgoja i vaspitanja Žan Zaj u razgovoru sa redaktorom lista „L'Oto“ izjavio je među ostalim i sledeće: „Telesno vaspitanje u francuskim školama je u mom programu, na isto tako važnom mestu kao i staranje o duševnom vaspitanju

omladine. Školsko telesno vaspitanje — to je pre svega pitanje upotrebe najkorisnije metode, jer su se stari načini telesnog vaspitanja pokazali malo korisni, a sem toga i kratko vreme, koje je bilo posvećivano telesnom vaspitanju, a koje je uostalom često bilo i skraćivano, nije dovoljno za uspešno vršenje telesnog vaspitanja u školama. Radi se stoga na tome, da stare metode, koje su omladini dosadne i odvratne, budu zamenjene novim, boljim metodama. Ali to je istovremeno i materijalno pitanje — jer škole nemaju dovoljno materijalnih sredstava za uspešno vršenje telesnog vaspitanja. Sem toga je to i pedagoško pitanje, jer je za to potrebno spremnih nastavnika, koji treba da predmet dobro poznaju. To je i psihološko pitanje, jer je potrebno ubediti roditelje o potrebi telesnog vaspitanja omladine. Napokon, to je i političko pitanje, jer treba dokazati, da se može telesno vaspitanje vršiti i pored totalitarnog sustava, ne u cilju pripremanja za rat i ne u cilju spajanja telesnog vaspitanja sa rasnom mistikom“. Ministar je na kraju izjavio, da se već u nekim

školama vrše pokušaji sa novom metodom telesnog vaspitanja omladine, koji su pokazali vrlo dobre rezultate i da da će postepeno biti zavedene nove metode rada u svim školama.

HOLANDIJA

Casopis „Het Turnblad“ javlja, da su se februara o. g. u Amsterdamu sastali stari vežbači i održali godišnju skupštinu. U programu je bilo i prikazivanje velikog sokolskog filma. Savezni načelnik predlagao je u cilju vaspitavanja što većeg broja dobrih vežbača takmičara, takmičenja omladine i članstva u vrstama 10-16 članova. Granica za članstvo ustanovljena je sa 17 godina.

Isto tako imali su sastanak tehničari, koji su proučavali mnoge vežbe iz svih grana telovežbe. Prema vestima iz Holandije, i tamo je zavlada „bolest“, koju su preboleli već mnogi narodi. Naime, naročito se dopadaju meke, ritmičke kretnje u vežbama na štetu istinskog snaženja tela.

Izabrana vrsta žena pokazala je u Amsterdamu uzorne vežbe, sa kojima će nastupiti na sletu u Pragu.